Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 28. novembra 2017*

„Predhodno odločanje – Obvezno zavarovanje civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil – Direktiva 72/166/EGS – Člen 3(1) – Pojem ‚uporaba vozil‘ – Nesreča, ki se zgodi na kmetijskem posestvu – Nesreča, v kateri je udeležen poljedelski traktor, ki je v nepremičnem stanju, ima pa vžgan motor za poganjanje črpalke za škropljenje herbicida“

V zadevi C-514/16,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Tribunal da Relação de Guimarães (pritožbeno sodišče v Guimarãesu, Portugalska) z odločbo z dne 23. junija 2016, ki je na Sodišče prispela 3. oktobra 2016, v postopku

Isabel Maria Pinheiro Vieira Rodrigues de Andrade,

Fausto da Silva Rodrigues de Andrade

proti

Joséju Manuelu Proençi Salvadorju,

Crédito Agrícola Seguros – Companhia de Seguros de Ramos Reais SA,

Jorgeju Oliveiri Pintu,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, A. Tizzano, podpredsednik, M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, C. G. Fernlund in C. Vajda, predsedniki senatov, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev (poročevalec), sodnika, C. Toader, sodnica, M. Safjan, D. Šváby, sodnika, in A. Prechal, sodnica,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za I. M. Pinheiro Vieira Rodrigues de Andrade in F. da Silvo Rodriguesa de Andradeja L. Ferreira, odvetnik,

– za portugalsko vlado L. Inez Fernandes, M. Figueiredo in S. Jaulino, agenti,

* Jezik postopka: portugalščina.

– za estonsko vlado N. Grünberg, agentka,

– za Irsko L. Williams, G. Hodge, M. Browne in A. Joyce, agenti,

– za špansko vlado V. Ester Casas, agentka,

– za latvijsko vlado I. Kucina in G. Bambāne, agentki,

– za vlado Združenega kraljestva G. Brown in A. Bates, agenta,

– za Evropsko komisijo M. França in K.-P. Wojcik, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3(1) Direktive Sveta 72/166/EGS z dne 24. aprila 1972 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 10; v nadaljevanju: Prva direktiva).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Isabel Mario Pinheiro Vieira Rodrigues de Andrade in Faustom da Silvo Rodriguesom de Andradejem (v nadaljevanju skupaj: zakonca Rodrigues de Andrade) na eni strani ter Joséjem Manuelom Proenço Salvadorjem, Crédito Agrícola Seguros – Companhia de Seguros de Ramos Reais SA (nekdanja Rural Seguros – Companhia de Seguros SA; v nadaljevanju: CA Seguros) in Jorgejem Oliveiro Pintom na drugi strani, in sicer zaradi zakoncema Rodrigues de Andrade naloženega plačila odškodnine za škodo, ki jo je J. M. Proença Salvador utrpel zaradi smrti svoje žene, do katere je prišlo zaradi nesreče, v kateri je bil udeležen poljedelski traktor in ki se je zgodila na kmetijskem posestvu, kjer je žena delala.

Pravni okvir

3 Prva direktiva je bila razveljavljena z Direktivo 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti (UL 2009, L 263, str. 11). Vendar je glede na datum nastanka dejanskega stanja iz postopka v glavni stvari treba upoštevati Prvo direktivo.

4 Člen 1 Prve direktive je določal:

„V tej direktivi:

1. ‚vozilo‘ pomeni motorno vozilo, ki je namenjeno za potovanje po kopnem in ga poganja mehanska moč, vendar ne vozi po tirih, in priklopnik, s prikolico ali brez;

[…]“

5 Člen 3(1) te direktive je določal:

„Vsaka država članica ob upoštevanju člena 4 sprejme vse ustrezne ukrepe za zagotovitev, da je civilna odgovornost pri uporabi vozil, ki so običajno na njenem ozemlju, krita z zavarovanjem. Na podlagi teh ukrepov se določi kritje obveznosti in pogoji kritja.“

6 Člen 4 navedene direktive je določal:

„Država članica lahko odstopa od člena 3 glede:

[…]

(b) nekaterih vrst vozil ali nekaterih vozil, ki imajo posebne tablice; seznam takih vrst ali takih vozil sestavi zadevna država in ga pošlje drugim državam članicam in Komisiji.

[…]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

7 Zakonca Rodrigues de Andrade upravljata kmetijsko posestvo v Sabrosi (Portugalska).

8 Maria Alves, žena J. M. Proençe Salvadorja, je bila pri zakoncih Rodrigues de Andrade zaposlena kot kmetijska delavka s krajšim delovnim časom. Na tej podlagi je izpolnjevala navodila zakoncev Rodrigues de Andrade ter bila pod njunim vodstvom in nadzorom.

9 M. Alves je 18. marca 2006 s herbicidom škropila vinsko trto v vinogradu zakoncev Rodrigues de Andrade, ki je bil na nagnjenem in terasastem terenu.

10 Herbicid je bil v posodi škropilnice, ki je bila nameščena in je visela na zadnjem delu poljedelskega traktorja (v nadaljevanju: zadevni traktor). Ta traktor je bil v nepremičnem stanju na ravni stezi, vendar z vžganim motorjem, da je poganjal črpalko za škropljenje herbicida. Zaradi teže tega traktorja, tresenja, ki sta ga povzročila njegov motor in črpalka škropilnice, ter upravljanja, med drugim s strani M. Alves, cevi za škropljenje herbicida je – v povezavi z močnim dežjem tistega dne – prišlo do zdrsa zemlje, ki je s seboj potegnila navedeni traktor. Ta traktor je padel s teras in se prevrnil, pri čemer je zadel štiri delavce, ki so bili sredi škropljenja herbicida v spodnjem delu vinograda. Zadevni traktor se je prevrnil na M. Alves, kar je povzročilo njeno smrt.

11 Zadevni traktor je bil registriran na ime Nair Morais da Silva Pinto, žene J. Oliveire Pinta. Ta je bil kmetovalec pri zakoncih Rodrigues de Andrade in kot tak nadrejeni M. Alves.

12 N. Morais da Silva Pinto je imela z družbo CA Seguros sklenjeno zavarovalno pogodbo, ki je zadevala „traktorje in poljedelske stroje“.

13 I. M. Pinheiro Vieira Rodrigues de Andrade je imela z drugo zavarovalniško družbo sklenjeno pogodbo za kritje svoje odgovornosti iz naslova nesreč pri delu. Ta zavarovalniška družba je J. M. Proençi Salvadorju, vdovcu po M. Alves, izplačala odškodnino iz naslova premoženjske škode, nastale zaradi nesreče, ki je povzročila smrt M. Alves.

14 J. M. Proença Salvador je poleg tega vložil tožbo, s katero je predlagal, naj se plačilo odškodnine iz naslova nepremoženjske škode, nastale zaradi nesreče, naloži bodisi solidarno zakoncema Rodrigues de Andrade, J. Oliveiri Pintu in N. Morais da Silva Pinto bodisi družbi CA Seguros, če bi ta družba bila odgovorna za povrnitev takšne škode.

15 Prvostopenjsko sodišče je delno ugodilo predlogu J. M. Proença Salvadorja. J. Oliveiri Pintu in zakoncema Rodrigues de Andrade je naložilo solidarno plačilo dela zahtevanega zneska, zahtevek pa je v delu, ki je zadeval N. Morais da Silva Pinto in družbo CA Seguros, zavrnilo, ker zadevni traktor ni bil udeležen v prometni nesreči, ki bi lahko bila zajeta z zavarovanjem civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (v nadaljevanju: obvezno zavarovanje), in sicer ker se ta nesreča ni zgodila pri uporabi zadevnega traktorja kot prevoznega sredstva.

16 Zakonca Rodrigues de Andrade sta se zoper to sodbo pritožila pri predložitvenem sodišču Tribunal da Relação de Guimarães (pritožbeno sodišče v Guimarãesu, Portugalska), pri čemer sta trdila, da se je nesreča, katere žrtev je bila M. Alves, zgodila med delovanjem zadevnega traktorja pri kmetijskem opravilu, tako da mora biti nesreča zajeta z zavarovalno pogodbo, ki jo je sklenila N. Morais da Silva Pinto, pri čemer je nepomembno, ali je ta stroj bil v nepremičnem stanju, parkiran ali pa sredi vožnje po stezi posestva zakoncev Rodrigues de Andrade. J. Oliveira Pinto, ki je prav tako vložil pritožbo zoper navedeno sodbo, med drugim zatrjuje, da zavarovalna pogodba, sklenjena pri družbi CA Seguros, zajema civilno odgovornost za škodo, ki jo povzročijo orodja, nameščena na zavarovanem vozilu, in do katere pride pri delovanju tega vozila.

17 Predložitveno sodišče ugotavlja, da je prvostopenjska sodba v skladu s sodno prakso Supremo Tribunal de Justiça (vrhovno sodišče, Portugalska), iz katere izhaja, da je za opredelitev dogodka za „prometno nesrečo“ potrebno, da je vozilo, udeleženo pri nastanku škode, v trenutku nastanka škode v gibanju in da mora biti škoda posledica tega gibanja.

18 Zadnjenavedeno sodišče naj bi v sodbi z dne 17. decembra 2015 – izdani v zadevi, v kateri je bil poljedelski traktor, ki je povzročil nesrečo s smrtnim izidom, v nepremičnem stanju, v pogonu pa je bila le mlatilnica, nameščena na tem traktorju – presodilo, da ker navedeni traktor ni bil sredi vožnje oziroma ni bil uporabljen za vožnjo in ker je bila njegova edina funkcija v trenutku nastanka škode poganjanje mlatilnice, takšne nesreče ni bilo mogoče opredeliti za „prometno nesrečo“.

19 Predložitveno sodišče poleg tega opozarja, da je Sodišče v sodbi z dne 4. septembra 2014, Vnuk (C-162/13, EU:C:2014:2146), ki je zadevala vzvratno vožnjo poljedelskega traktorja, presodilo, da pojem „uporaba vozil“ zajema vsakršno uporabo vozila, ki je skladna z običajno funkcijo tega vozila. Okoliščine zadeve, v kateri je bila izdana navedena sodba, naj bi omogočale ugotovitev, da naj bi običajna funkcija vozila bila biti v gibanju.

20 Vendar pa naj Sodišče še ne bi obravnavalo vprašanja, ali pojem „uporaba vozil“ zajema tudi uporabo vozila kot stroja, ki proizvaja pogonsko silo, pri čemer pa to vozilo ni v premikanju.

21 Obstajala naj bi „mešana“ vozila, ki se lahko uporabijo kot prevozna sredstva ali kot preprosti stroji, ki proizvajajo pogonsko silo, in ki naj bi lahko kot taka povzročila škodo drugim ne le med vožnjo, ampak tudi med njihovo uporabo v nepremičnem stanju, in sicer kot stroji, ki proizvajajo pogonsko silo.

22 Predložitveno sodišče se torej sprašuje, ali bi – ob upoštevanju tako cilja varstva žrtev, ki mu sledijo predpisi Unije glede obveznega zavarovanja, kot nujnosti zagotovitve enotne uporabe prava Unije – bilo upravičeno, da se s področja uporabe pojma „uporaba vozil“ izključi primer vozila v nepremičnem stanju, ki je uporabljeno za svojo običajno funkcijo proizvajanja pogonske sile za opravljanje drugega dela, pri čemer takšna uporaba lahko povzroči hude, celo smrtne nesreče.

23 V teh okoliščinah je Tribunal da Relação do Guimarães (pritožbeno sodišče v Guimarãesu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali obveznost zavarovanja iz člena 3(1) [Prve direktive] velja za uporabo vozil kjer koli, na javnem ali zasebnem mestu, le kadar se ta premikajo ali tudi kadar so v nepremičnem stanju z vžganim motorjem?

2. Ali je z navedenim pojmom ‚uporaba vozil' v smislu člena 3(1) navedene direktive zajet poljedelski traktor v nepremičnem stanju na ravni stezi kmetijskega posestva, ki se kot običajno uporablja pri opravljanju kmetijskih del (škropljenje herbicida v vinogradu) z vžganim motorjem zaradi pogona črpalke s herbicidom in ki se je v teh okoliščinah zaradi spolzke zemlje v povezavi s temi dejavniki:

   – teža traktorja,

   – tresenje, ki sta ga povzročila njegov motor in črpalka škropilnice, ki je bila nameščena na njegovem zadnjem delu,

   – močen dež,

   prevrnil na štiri delavce, ki so opravljali to škropljenje na nižjem delu terasastega terena, pri čemer je ena delavka, ki je držala cev za škropljenje, umrla?

3. Če je odgovor na zgornji vprašanji pritrdilen, ali ta razlaga pojma ‚uporaba vozil' iz člena 3(1) [Prve direktive] nasprotuje nacionalni zakonodaji (člen 4(4) [decreto-lei n. 291/2007 que aprova o regime do sistema do seguro obrigatório de responsabilidade civil automóvel (uredba-zakon št. 291/2007 o odobritvi ureditve sistema obveznega zavarovanja civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil) z dne 21. avgusta 2007 (v nadaljevanju: uredba-zakon št. 291/2007)]), ki izključuje obveznost zavarovanja iz navedenega člena 3(1) [te direktive] v primerih, v katerih se vozila uporabljajo zgolj v kmetijski ali industrijski funkciji?"

24 Irska je z dopisom, ki ga je 18. aprila 2017 vložila v sodnem tajništvu Sodišča, na podlagi člena 16, tretji odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije zahtevala, naj Sodišče zaseda v velikem senatu.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo in drugo vprašanje

25 Predložitveno sodišče s prvim in drugim vprašanjem, ki ju je treba preučiti skupaj, v bistvu sprašuje, ali je člen 3(1) Prve direktive treba razlagati tako, da v tej določbi navedeni pojem „uporaba vozil" zajema primer, v katerem je traktor – ki je bil v nepremičnem stanju na stezi kmetijskega posestva, vendar z vžganim motorjem, da je poganjal črpalko škropilnice herbicida, ki je bila nameščena na tem traktorju – spodneslo zaradi zdrsa zemlje, do katerega je prišlo zaradi povezave več dejavnikov, in sicer teže traktorja, tresenja, ki sta ga povzročila njegov motor in črpalka, ter močnega dežja, zaradi česar je oseba, ki je delala na tem posestvu, umrla.

26 Ti vprašanji izhajata iz premise, da je predmet zavarovalne pogodbe, navedene v točki 12 te sodbe, ki jo je sklenila N. Morais da Silva Pinto in ki zajema zadevni traktor, kritje zgolj civilne odgovornosti pri uporabi tega traktorja. Ob upoštevanju te premise se predložitveno sodišče sprašuje, ali je položaj, opisan v prejšnji točki, mogoče opredeliti za nesrečo, ki izhaja iz uporabe zadevnega vozila, v smislu člena 3(1) Prve direktive.

27 Po tem pojasnilu je treba poudariti, da v skladu s členom 3(1) Prve direktive vsaka država članica ob upoštevanju člena 4 te direktive sprejme vse ustrezne ukrepe za zagotovitev, da je civilna odgovornost pri uporabi vozil, ki so običajno na njenem ozemlju, krita z zavarovanjem.

28 Uvodoma je treba opozoriti, da poljedelski traktor, kakršen je zadevni traktor, sodi pod pojem „vozilo" iz člena 1, točka 1, navedene direktive, saj gre za „motorno vozilo, ki je namenjeno za potovanje po kopnem in ga poganja mehanska moč, vendar ne vozi po tirih".

29 V zvezi s tem je treba opozoriti, da za to opredelitev ni pomembno, za kakšno uporabo zadevnega vozila gre ali bi lahko šlo. Zato dejstvo, da se traktor v nekaterih okoliščinah lahko uporablja kot poljedelski delovni stroj, ne vpliva na ugotovitev, da tako vozilo ustreza pojmu „vozilo“ iz člena 1, točka 1, Prve direktive (sodba z dne 4. septembra 2014, Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, točka 38).

30 Poleg tega iz spisa, predloženega Sodišču, izhaja, da je zadevni traktor običajno na ozemlju države članice in da zanj ne velja odstopanje, sprejeto na podlagi člena 4 te direktive.

31 Glede pojma „uporaba vozil“ v smislu člena 3(1) te direktive je treba opozoriti, da presoja tega pojma ne more biti prepuščena državam članicam, ampak gre za samostojen pojem prava Unije, ki ga je treba razlagati med drugim ob upoštevanju okvira te določbe in ciljev, ki jim sledi ureditev, katere del je (glej v tem smislu sodbo z dne 4. septembra 2014, Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, točki 41 in 42).

32 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je Prva direktiva ena od direktiv, s katerimi so se postopoma določile obveznosti držav članic glede civilne odgovornosti pri uporabi vozil. Iz preambule te direktive in Druge direktive Sveta 84/5/EGS z dne 30. decembra 1983 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 7, str. 3) izhaja, da je njun namen na eni strani zagotoviti prosti pretok vozil, ki so navadno na ozemlju Unije, in oseb, ki so v njih, ter na drugi strani zagotoviti, da bodo oškodovanci nesreč, ki jih ta vozila povzročijo, enako obravnavani, ne glede na to, kje v Uniji se je nesreča zgodila (glej v tem smislu sodbe z dne 9. junija 2011, Ambrósio Lavrador in Olival Ferreira Bonifácio, C-409/09, EU:C:2011:371, točka 23; z dne 23. oktobra 2012, Marques Almeida, C-300/10, EU:C:2012:656, točka 26, in z dne 4. septembra 2014, Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, točka 50).

33 Poleg tega je iz razvoja ureditve Unije na področju obveznega zavarovanja razvidno, da si je zakonodajalec Unije stalno prizadeval za izpolnitev in krepitev tega cilja varstva oškodovancev nesreč, ki jih povzročijo ta vozila (glej v tem smislu sodbo z dne 4. septembra 2014, Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, točke od 52 do 55).

34 Sodišče je v zvezi s tem v bistvu presodilo, da je člen 3(1) Prve direktive treba razlagati tako, da v njem navedeni pojem „uporaba vozil“ ni omejen na prometno situacijo, torej na uporabo na javni površini, ampak ta pojem zajema vsakršno uporabo vozila, ki je skladna z običajno funkcijo tega vozila (glej v tem smislu sodbo z dne 4. septembra 2014, Vnuk, C-162/13, EU:C:2014:2146, točka 59).

35 Iz zgornjih preudarkov izhaja, prvič, da obseg pojma „uporaba vozil“ ni odvisen od značilnosti zemljišča, na katerem se motorno vozilo uporablja.

36 Poleg tega nobena določba direktiv o obveznem zavarovanju obsega obveznosti zavarovanja in varstva, ki se s to obveznostjo želi dati žrtvam nesreč, ki jih povzročijo motorna vozila, ne omejuje na uporabo takšnih vozil na določenih terenih ali določenih površinah.

37 Drugič, poudariti je treba, da se motorna vozila, navedena v členu 1, točka 1, Prve direktive neodvisno od svojih značilnosti običajno uporabljajo kot prevozna sredstva.

38 Iz tega izhaja, da pojem „uporaba vozil“ v smislu člena 3(1) te direktive zajema vsakršno uporabo vozila kot prevoznega sredstva.

39 V zvezi s tem dejstvo, da je bilo v nesreči udeleženo vozilo v trenutku, ko se je zgodila nesreča, v nepremičnem stanju, samo po sebi ne izključuje, da je uporaba tega vozila v navedenem trenutku lahko zajeta z njegovo funkcijo prevoznega sredstva in da posledično spada pod pojem „uporaba vozil“ v smislu člena 3(1) Prve direktive. Poleg tega v zvezi s tem vprašanje, ali je bil v trenutku, ko se je nesreča zgodila, motor vžgan ali ne, ni odločujoče.

40 Po tem pojasnilu je glede vozil – ki se kakor zadevni traktor poleg tega, da se običajno uporabljajo kot prevozna sredstva, v nekaterih okoliščinah uporabljajo tudi kot delovni stroji – treba ugotoviti, ali se je takšno vozilo v trenutku, ko se je zgodila nesreča, v kateri je bilo to vozilo udeleženo, uporabljalo zlasti kot prevozno sredstvo, zaradi česar ta uporaba lahko spada pod pojem „uporaba vozil“ v smislu člena 3(1) Prve direktive, ali kot delovni stroj, zaradi česar zadevna uporaba ne more spadati pod navedeni pojem.

41 V obravnavani zadevi iz pojasnil predložitvenega sodišča izhaja, da se je v trenutku, ko se je zgodila nesreča, v kateri je bil udeležen zadevni traktor, ta uporabljal kot proizvajalec pogonske sile, potrebne za poganjanje črpalke za škropljenje herbicida, in sicer je bila črpalka nameščena na traktor za razpršitev tega herbicida na trto na kmetijskem posestvu. S pridržkom preveritev, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče, se zdi, da je takšna uporaba zlasti del funkcije tega traktorja kot delovnega stroja, in ne kot prevoznega sredstva, in da zato ne spada pod pojem „uporaba vozil“ v smislu člena 3(1) Prve direktive.

42 Glede na zgornje preudarke je treba na prvo in drugo vprašanje odgovoriti, da je člen 3(1) Prve direktive treba razlagati tako, da v tej določbi navedeni pojem „uporaba vozil“ ne zajema primera, v katerem je bil poljedelski traktor udeležen v nesreči, pri čemer v trenutku, ko se je ta nesreča zgodila, njegova glavna funkcija ni bila funkcija prevoznega sredstva, ampak da kot delovni stroj proizvaja pogonsko silo, potrebno za poganjanje črpalke za škropljenje herbicida.

Tretje vprašanje

43 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem sprašuje, ali je člen 3(1) Prve direktive treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, kakršna je člen 4(4) uredbe-zakona št. 291/2007, ki izključuje obveznost zavarovanja civilne odgovornosti, ki izhaja iz uporabe vozil „zgolj v kmetijski ali industrijski funkciji“.

44 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča za vprašanja v zvezi z razlago prava Unije, ki jih nacionalna sodišča postavijo v pravnem in dejanskem okviru, ki so ga pristojna opredeliti sama in katerega pravilnosti Sodišče ne preizkuša, velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko odločanje o predlogu nacionalnega sodišča za sprejetje predhodne odločbe zavrne samo, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, da bi lahko na postavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 20. julija 2017, Piscarreta Ricardo, C-416/16, EU:C:2017:574, točka 56 in navedena sodna praksa).

45 V obravnavani zadevi – tako izhaja iz predložitvene odločbe – se je nesreča, ki je povzročila smrt M. Alves, zgodila 18. marca 2006, torej več kot leto dni pred sprejetjem uredbe-zakona št. 291/2007.

46 Vendar iz spisa, predloženega Sodišču, ne izhaja, da bi ta uredba-zakon učinkovala retroaktivno ali da bi se pravilo iz njenega člena 4(4) v postopku v glavni stvari lahko uporabilo iz kakšnega drugega razloga. Predložitveno sodišče namreč z ničimer ni pojasnilo razlogov, iz katerih meni, da v tem okviru za rešitev spora, ki mu je predložen, potrebuje odgovor na tretje vprašanje za predhodno odločanje.

47 Poleg tega iz pisnega odgovora portugalske vlade na vprašanje Sodišča izhaja, da za dejansko stanje iz postopka v glavni stvari *ratione temporis* ni veljala uredba-zakon št. 291/2007, ampak Decreto-Lei n. 522/85 – Seguro Obrigatório de Responsabilidade Civil Automóvel (uredba-zakon št. 522/85 o obveznem zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil) z dne 31. decembra 1985, kakor je bila spremenjena.

48 V teh okoliščinah je očitno, da je tretje vprašanje hipotetično in zato nedopustno.

Stroški

49 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Člen 3(1) Direktive Sveta 72/166/EGS z dne 24. aprila 1972 o približevanju zakonodaje držav članic o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti je treba razlagati tako, da v tej določbi navedeni pojem „uporaba vozil“ ne zajema primera, v katerem je bil poljedelski traktor udeležen v nesreči, pri čemer v trenutku, ko se je ta nesreča zgodila, njegova glavna funkcija ni bila funkcija prevoznega sredstva, ampak da kot delovni stroj proizvaja pogonsko silo, potrebno za poganjanje črpalke za škropljenje herbicida.

Podpisi